

ΣΤΣΤΑΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

τῆς

ἐν Γραυνίοις

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Τῶν Φιλοσοφικῶν καὶ Ἐπιζημουνικῶν Μα-
θημάτων, τῆς τε Πατρώς Ελληνικῆς
Γλώσσης, καὶ τῶν ξένων
Διαλέκτων.

Εποχήντα

Δι εξόδων τῶν ἐν Κωνσαντινούπολει ἐμπορευο-
μένων συνταρχιωτῶν

• 15 •

ἔνδειξιν εὐγνώμονος διαθέσεως αὐτῷ τε τῷ τῆς πα-
τριδος, καὶ κοινῇ τῆς Ελλαδος πρὸς τὸν Κτίτορα
κύριον Ζώην Κωνσαντίνον Καπλάνην
ἐν Μόχη διατριβούτα.

Ἐν Βιάνη τῆς Αὐτορίας Ετεί 1806.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΟΜΕΑΣ ΠΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Η. ΚΑΘΕΡΙΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Θ. ΠΕΤΣΙΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΠΛΑΤΙΝΗ ΝΟΜΟΦΙΛΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

E.Y. Βιάνης Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠΑΘΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΕΠ Ι ΓΡΑΜΜΑ

τ 8

Διδασκάλων κυρίων Σεργίων τῆς Μακραίας
εἰς τὸν

Κ τέτορα.

Ἡνεγκανοφίης ἐρίτιμου ἀν' Εὐάδα ὅλβου
Θαλῆς, Πυθαγόρας. Πλάτων δὲ αὐθιδύνως μετέδωκε,
Ζώης δὲ ὁ κλεινὸς προχέιων ὅλβον βορέης εν
Πατρίδι τῇδε ίδιῃ, σοφίην ἐπανήγαγεν αὖθις.

Επιτολή τῆς κτίσεως πρὸς τὸν ἐντιμότατον καὶ
χρησιμώτατον κύριον Παρθάλην Βασιλεῖ.

Τῇ 19. Αὐγούστου 1805 Μόσχη.

Μανθάνων ἀπό τε τῆς Φόμης, καὶ ἐκ γραμμάτων
τῆς τὰ γενναῖα καὶ φιλοπάτριδα Φρονήματά της, τὰ ὅ-
ποια τρέφει εἰς τὴν καρδίαν της ὑπὲρ τῆς Φωτισμῆς, καὶ
βελτιώσεως τῆς δυσυχῆς γένους ημῶν, καὶ εὔρισκωντας
τὸν ἐπὶ τύτῳ συνάδοντα, καὶ συνάδοντα μὲ
τὴν ἐδικήν μας πρόθεσιν εἰς τὸ γὰρ συνεισφέρω τὸ κατὰ
δύναμιν διὰ τὴν προκοπὴν τῆς νεολαίας τῆς πατρί-
δος μας μὲ τὴν συνηθεῖσάν μοι ἡδη ἔκεισε σχολὴν,
λαμβάνω τὸ θάρρος γὰρ τὴν προσκαλέσω συμβοηθόν,
καὶ συμπράκτορα εἰς τὸν σκοπὸν ὅπῃ ἔχω γὰρ θεματιώ-
σω τὴν αὐτὴν σχολὴν ἐπὶ τερεᾶς, καὶ ἐδραίας βάσεως,
τοχαρόμενος, ὅτι θέλει δεχθῆ ἐνχωρίσως ταῦτην μα-
τὴν πρόσακλησιν, ως διδασκαν αὐτῇ ἀφορμὴν γὰρ ἐνδείξῃ
καὶ ἐν ἔργοις τὸν ὑπὲρ τῆς κοινῆς καλῇ συγχρόνης, καὶ
προθυμίαν, ἀνθ' ᾧ καὶ παρὰ θεῷ ἔξει τὰς ἀμοιβὰς.
ἀλλὰ καὶ ηγέτης πατρὸς, τὸ ηδυσον πρᾶγμα καὶ συνομα, εἰ-
σεται αὐτῇ τὴν χάριν αἰένυαν, καὶ γὰρ θέλει τῇ εἴ-
μας διὰ βίου ὑπόχρεως. Αἷλον ἐπειδὴ διὰ γὰρ ἐπιτύχω-
μεν τῆς σκοπῆς, καὶ μὴ κατὰ πετρῶν σπείρωμεν, δέν

ΕΡΓΑΣΤΗΡΟΥ ΕΠΙΧΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΗΓΑΝΝΗΝΩΝ
ΔΙΕΡΓΟΥΝΤΑΣ: ΕΠΙΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΠΙΧΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΠΙΧΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ε.Γ.Δ. Κ.Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

εῖναι δυνατὸν ἄλως, εἰ μὴ καθυποβάλλοντες τὴν αὐτὴν σχολὴν εἰς τὴν ὑπεράσπισιν, νία· τῆς Μεγάλης τῆς Χριστᾶ Ε'κκλησίας, δύναται γὰρ τὴν αποκατασήσῃ διαρκῆ, καὶ οὐδενόν, διὰ τοῦτο καὶ ἐτόλμησα διὰ τῆς ἔγκεκλεισμένης με ἀναφορῆς γὰρ προσδράμω εἰς τὸν ἀγιώτατον ἀποστολικὸν, καὶ οἰκιμενικὸν θρόνον, καὶ γὰρ ἀφιερώσω ὑπὸ τὴν προσασίαν του τὸ οἶον δῆποτε τέτο ἔργον τῆς σῆλε μν, θερμῶς ἔχαιτάμενος γὰρ ἐπικυρώσῃ τὰ σητάμενά μοι διὰ προσκυνυτοῦ σιγιλλιῶδες γράμματος. Παρακαλῶ λοιπὸν ἐπιπόνως τὴν Φιλογενῆ αὐτῆς τιμιότητα γὰρ λάβῃ τὴν καλοσύνην, καὶ γὰρ προσφέρῃ μετὰ τῆς ἐδαφισαίας με προσκυνήσεως τὴν δελικήν με ταύτην ἀναφορὰν πρὸς τὸν Παναγιώτατον ἡμῶν Πατριάρχην, καὶ τὴν ἀγίαν, καὶ ιερὰν Σύνοδον, ἐπικαλυμένη καὶ ἡ τιμιότης τῆς διὰ τῆς ίδιαιτέρας της παρακλήσεως καὶ μεσιτείας, διὰ γὰρ ἐκδοθῆ, ως οἱόντε τάχισα, τὸ αἰτέμενόν μοι σιγιλλιῶδες γράμμα, καὶ γάρ παρασαθῆ γὰρ γίνη ἐντελὲς κατὰ πάντα, τὸ ὅποιον πρὸς τοὺς ἄλοις γὰρ ἐμπεριέχῃ καὶ τὰ ἀκόλαθα, συναρμολογηθέντα εἰς κεφάλαια ἐπὶ τὸ κρεῖττον.

Α'. Νὰ παραγγέλλεται ὁ ἔκεισε κατὰ καιρὸν Αρχιερεὺς, ἡ τοποτηρητὴς αὐτῆς, γὰρ μὴν ἀνακατόνεται τελείως εἰς τὴν δοσοληψίαν, καὶ εἰς τὸ χρηματικὸν τῆς σχολείας ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν καλὴν διαγωγὴν, καὶ εὐταξίαν τῶν μαθητῶν, καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἔργων τῶν διδασκάλων. Νὰ δίδωνται δὲ ἐτησίως τῷ Αρχιερεῖ ἀπὸ τὰς ἐπιτρόπιες τῆς σχολείας γράσια πεντήκοντα,

ὅταν καὶ ἴεραργῆ ἀπαξ τὸν χρόνον μέτερι φυγαικῆς σωτηρίας με.

Β'. Τὰ μὲν τοιαῦτα τῆς σχολῆς νὰ ἀναγγέλωνται τῇ ἵερᾳ συνόδῳ διὰ τῶν δύω ἐπιτρόπων εἰς Ἰωάννινα, καὶ τῶν δύω ἐφόρων ἀρχιερέων, καὶ τῶν Ἰωαννιτῶν ἐπιτρόπων, αὐτόσε διατριβόντων. Αἱ δὲ κατὰ μέρος ἀναφοραὶ περὶ ὑποθέσεως αὐγηκόσης εἰς τὴν σχολὴν, κατηγορίαι καὶ παρόπουχ ἔναντίον διδασκάλων, νὰ μὴν εἰσακόνταται τελείως ἀπὸ τὸν Πατριάρχη, αλλὰ νὰ διδωνται εἰς τὰς ἐφόρους, καὶ ἐπιτρόπους, καὶ αὐτοὶ νὰ εὔγοιχζωνται, γράφοντες εἰς Ἰωάννινα διὰ νὰ ἐρευνηθῇ τὸ πρᾶγμα. Μόνον δὲ αὐτοφορὰ γενικὴ τῶν ἐπιτρόπων τῶν τεσσάρων Εὐκκλησιῶν, καὶ τῶν δύω Θεωρῶν, καὶ διερευνητῶν τῆς σχολῆς νὰ εἰσακόνταται. καὶ ἐρχόμενη εἰς τὰς δύω ἐπιτρόπους πατριώτας, καὶ τὰς ἐφόρους ἀρχιερεῖς, νὰ ἐνεργήται αὐτοῖς.

Γ'. Περὶ τῆς διδασκάλου, ὑποδιδασκάλου, καὶ λοι-
πῶν μαθητῶν γὰρ ἀκολούθηται η̄ τάξις τῆς τῆς Κυρί-
τζεσμὲ παγκοίνων σχολῆς, ὡς ἐν τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ τῆς
σιγιλλιώδης γράμματος αὐτῆς διατέταχται, μὲ προσθή-
κην ὅτι νὰ ἀποθέσθωνται, ὅσοι τῶν μαθητῶν, τῶν λαμ-
βανόντων μισθὸν ἐκ τῆς εἰσοδήματος τῆς σχολείου, ἀ-
μελῶν τὰ μαθήματά τους, καὶ δὲν κάμνον τὴν ἀπαιτу-
μένην προκοπήν, καὶ ἐπίδοσιν.

Δ'. Να προσδιορισθή βιβλιοθηκάριος τῆς σχολῆς κατὰ τὴν τάξιν τῆς παγκοίνης σχολῆς, μὲ τοι-
αύτην ὅμως προσθήκην, ὅτι καὶ γίνεται δύω κατάλογοι
ὅλων τῶν τῆς σχολῆς βιβλίων, ὡς ὁ μὲν καὶ Φυλάτ-

τηται εις τὴν βιβλιοθήκην, ὁ δὲ πογευρούμενος παρὰ τὸ Ἀρχιερέως, ἐπιτρόπῳ. οὐδασκάλος, νὰ παρακατίθεται εἰς τὸ σκευοφυλακὸν τῆς Μητροπόλεως. Επὶ δὲ τάτοις τὰ εἶναι εἰς τὸ παντελέσ απηγορευμένον νὰ διαδίδωνται τὰ βιβλία ᾧ τῆς σχολῆς· ἀλλ' ἐγ αὐτῇ ἀσ ἔχῃ ὡκαθεὶς πληρεσάτην ἐλευθερίαν, νὰ ἀναγνωσκῃ, νὰ σημειοῦ, καὶ νὰ ἀντιγράψῃ τὰ αρέσκοντα ἀκωλύτως.

Ε. Παρὰ τὰς διαταχθέντας ἐτησίας μισθὺς τῶν διδασκάλων, ἱεροκήρυκος καὶ πτωχῶν μαθητῶν, νὰ διδωνται ἔτι γρόσια ἐκκτὸν πεντήκοντα τὸν καθ' ἔκαστον χρόνον εἰς ἓνα διδάσκαλον μὲ τὴν ἀποχρῶσαν προκόπην, καὶ μὲ χρησότητα ἡθῶν, κατ' ἐκλογὴν τῷ σχολαρχῶντος, καὶ νὰ σέλεται εἰς τὸ χωρίον με Γραμμένον, νὰ διδάσκῃ τὰ κοινὰ γράμματα.

Σ. Επειδὴ τὰ ἐναπολειφθέντα απὸ ὅλην τὴν περισσίαν με, τὰ ὄποια βασῶ διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς γωῆς με, τὰ ἔχω καὶ αὐτὰ μέχρι λεπτᾶ διατεταγμένα, καὶ διωρισμένα μὲ τὴν τελευταίαν με διαθήκην, ἐν ᾧ κατέσησα καὶ ἐπιτρόπος απὸ τὰς ἐδῶ ἐγκατοίκιας, οἱ ὄποιοι νὰ τὰ συνάξουν μετὰ τὸν Θάνατόν με ἐπιμελῶς, νὰ τὰ βάλῃ καὶ αὐτὰ εἰς τὸ ἐνταῦθα αὐτοκρατορικὸν Βοσπιτατελνοϊδὸμ, καὶ νὰ δώσουν τὴν εἰδησιν εἰς τὰς ἐπιτρόπους τῷ σχολείῳ με διὰ νὰ διωρίσουν νὰ λαμβάνων τὸν τόκον, καὶ νὰ ἀκολυθῶν τὴν διάταξιν τῆς τελευταίας μα διαθήκης: νὰ προσαχθῇ δρασηρίως εἰς τὸ σιγιλλιῶδες γράμμα πρὸς τὰς αὐτὰς ἐπιτρόπους ὃτι πᾶς νὰ ἐνεργήσῃ, καὶ νὰ ἀκολυθήσῃ τὴν τάξιν ὅπῃ

Σιορίζω εἰς τὴν εἰρημένην ὄλοϋτερινήν μου διαθήκην.

Οὕτω δὲ γενόντεν τὸ σιγιλλον, νὰ Φέρῃ καὶ τὰς υπογραφὰς τῶν αὐτόθι εύρισκομένων πατριαρχῶν, ἀγίας Ἱεροσολύμων, καὶ αγίας Αὐγιοχείας, δρασηρίου μὲν εἰς τὰς συμβυθὰς καὶ προτροπὰς μὲ εὐχὰς καὶ εὐλογίας διὰ τὴν καλὴν οἰκονομίαν, εὐταξίαν καὶ ἀγεπηρέασον τῆς σχολῆς διὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς διοίκησιν, εὐπείθειαν, κοσμιότητα, καὶ καλὴν ἀρμονίαν. Φοβερὸν δὲ καὶ κεραυνοβόλον εἰς τὰς ἀράς ἐναντίον ἣ τινος πολεμήσῃ, ἢ ἀδικήσῃ, ἢ κλέψῃ τὰ εἰσοδήματα αὐτῆς, ἢ εἰς σκάνδαλον ἐμβάλῃ τὰς διδασκάλιας, ἢ μαθητάς· ἐπομένως δὲ νὰ σαλδῷ ἀμέσως τὸ ἐν μεμβράνῃ καθελικὸν σιγιλλιῶδες γράμμα εἰς ἴωάννινα πρὸς τὸν ἐκεῖσε Αρχιερέα, συντροφευμένον μὲ ἔτερον συνοδικὸν γράμμα, ἐντελόμενον τῇ Πανερότητί τῳ ἐπὶ ρήγοις, καὶ δρασηρίοις, νὰ συγκροτήσῃ συνέλευσιν, συγκαλεῖσα ἀπὸ τῆς ιερατικῆς τάγματος τὰς μᾶλιον πεπαιδευμένας, καὶ ἐναρετωτέρας, ἀπὸ δὲ τῶν πρωτευόντων πολιτῶν τὰς τιμιωτέρας, τὰς λόγωτε, καὶ ἔργω ἐπὶ τὸ χρησότερον διαπρέποντας, καὶ τὰς ἐπιτρόπους τῶν τεσσάρων ἐκκλησιῶν, συμπαρισαμένων καὶ τῶν διδασκάλων μετὰ τῶν μαθητιόντων· γενομένης δὲ τῆς συνελεύσεως νὰ ἀναγγυωσθῇ εἰς ἐπήκοον πάντων τὸ σιγιλλιῶδες γράμμα, καὶ ἡ πατριαρχικὴ ἐπισολὴ, ἥτις νὰ διορίζῃ νὰ κάμναν ἔρευναν ἀκριβεστήν εἰς τὸ σχολεῖόν μα διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν διδασκάλων, καὶ διὰ τὴν προκοπὴν καὶ σεμνόβιον τῶν μαθητῶν· ἀφ' ἧδε

καθερευνήσου προσεκτικῶς τὰ πέμπτα γένη θεοφοβίας,
καὶ ἀπροσωπολήπτως, νὰ ἀναγνωρίσου τὸν αὐτόν,
ἐπιτρόπων τῆς Ἱερᾶς Συνόδῳ πᾶσι τῷ συζητεῖσθαι
τάσασι, διὰ νὰ ἐπιτάξῃ ὁ Ἱερὸς σύλλογος πᾶν ὅτι
ἄντε κρίνῃ ἀναγκαῖον, καὶ ὡφέλιμον.

Εἶπειδὴ δὲ διεδόθη καὶ εἰς ημᾶς ἐνταῦθα ηγέτην τῆς Θαυματεῖς ἔργη, εἰς τὸ ὄποιον ακταγίνεται η αὐτόθι παγκούγος σχολὴ, διὰ νὰ πλατίσῃ τὸ γένος μὲν σύνταξιν τέσσερας λεξικῶν τῆς ἑληνικῆς διαλέκτων ἀπὸ ὅλων τὰς ἔκδοσέν τας, καὶ σωζόμενα λεξικὰ, καὶ ἀπὸ τὰς ἔγδοξας συγγραφεῖς ἑληνας, παρακαλῶ νὰ προσαχθῶσιν οἱ τῆς σχολῆς μεθιδάσκαλοι νὰ κάμψωσι σημειώματα, καὶ ἐξηγήσεις εἰς λέξεις σκοτεινὰς, καὶ δυσερμηνεύτες, ὅπερ νὰ ἀπαντήσωσιν εἰς τὰ βιβλία, η σώζονται εἰς τὴν κοινὴν ὁμιλίαν τῶν ἐκεῖσε εἴγκατοικῶν, καὶ νὰ εἶναι εἰς χρέος νὰ σέλωσιν εἰς τὴν αὐτόθι σχολὴν τὰ τοιαῦτα σημειώματα, τὰ ὅποια ημπορῶν ισως νὰ συνεισφέρουν εἰς τὸν ἀπαρτισμὸν τῆς αὐτῆς λεξικῆς, καὶ γίνεται οὕτως ὁ τῆς γλώσσης θησαυρὸς τέλειος.

Ιδὲ λοιπὸν, ὡς συμπατριῶτα καὶ συναρωγέ, η τάξις, εἰς τὴν ὥποιαν ἐπιθυμῶ ἐγκαρδίως νὰ βαλθῇ αὐτὴ η σχολὴ, δυνάμει συνοδικῆ σιγιλλιώδης γράμματος· βέβαιος ὦ, ὅτι προσατευομένη πάρα τῆς ἀγιωτάτης ὑπεροχῆς, θέλει ἀναδειχθῆ κρείττων ἐπηρείας ἀπάσης, καὶ θέλει ἐκφέρει ἐπαξίας καρπὸς προκοπῆς· καὶ οὕτω μένω καὶ ἐγὼ κατὰ πάντα ἀναπαυμένος, ἀγαλλιγιζόμενος, ὅτι τὸ καλὸν, ὅπερ ἐπροθυμοποιήθη γάλα-

μω, γέγονε κακός ἄμα, καὶ θεαρέσως, χωρὶς πλέον
γὰ συγκαταθέματι, πολιορκόμενος πάντοτε ἀπὸ ἀνώνυμων
γράμματα, πατρίσεως γέμοντα, τὰ ὅποια εἰς το-
σαύτην αδημόνιαν μὲν ἔφερον, ὡς εἰς τὸ εἶχον ἀποφασίσει
γὰ ἀφιερώσω αὐτὸν τὸ λάσσον εἰς τὴν Επτάνησον Πο-
λιταρχίαν, καὶ ημεῖς εἰς τὴν ἀκμὴν γὰ τὸ βάθλων εἰς
πρᾶξιν. **Α**λλ' ἐπειδὴ πλέον ἀκονομήθη παρὰ θεῷ ὁ
τρόπος ~~εἴτε~~, ὁ κατὰ πάντα ἀριστος, εἰς δὲν καθαδη-
γήθη ἀπὸ τὸ θαυματὸν σύσημα, διὸ οὐδὲν πάγκοινος
ἄτω καλῶς σχολῆ διεξάγεται, τὸ ἀφιερώ ἐξ ὅλης
μη τῆς καρδίας, καὶ μὲν τελείαν ἀπόφασιν εἰς τὴν
προσασίαν, καὶ ὑπεράσπισιν τῆς τῆς Χριστᾶ Μεγάλης Εὐ-
χλησίας, καὶ εἰς τὰς ἔηλωτὰς τῆς γένυς: Διὰ τότο
παρακαλῶ καὶ τὴν τιμιότητά της νὰ παρασαθῇ διὰ νὰ γέ-
νη τὸ σιγίλλιον τέλειον ἐπὶ πᾶσι, προσθέτοντας καὶ
ἡ τιμοίτης της πᾶν ὅτι η πολυπειρία της, καὶ οὐ-
πὲρ τῆς καλῆς ἔηλος της τὴν ὑπαγορεύσαν, η ἀπανθή-
σει ἐν ἀκριβείᾳ ἀπὸ τὸ σιγίλλιον τῆς αὐτόθι σχολῆς,
συντεῖνον πρὸς ἀπαρτισμὸν, ὑπεράσπισιν, καὶ διαμονὴν
τῆς καθ' ημᾶς σχολεία. Οὓς δέ ἀπὸ μέρους με τῇ δί-
δω, δυνάμει τῆς παρόντος με, καθε πληρεξασιότητα
ἐπὶ τάτῳ, καὶ τὴν κατασαίνω τέλειον ἐπίτροπόυ μου,
διὰ γὰ ἐνεργήσῃ, καὶ πράξῃ, ὅπως ὁ Θεὸς τὴν Φωτίσῃ
εἰς τὸ βέλτιον, εἰς τρόπον ὅτι ὅλα τὰ προτερινά μου
γράμματα, ὅπερ μέχρι τῆς νῦν ἔγραψα, ἀγαφερόμενα
εἰς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν τῆς σχολῆς, τὰ ἀναιρῶ διὰ
τῆς παρόντος με, διὰ γὰ εἶναι πάντη ἄκυρα, ἀνενέργη-
τα, καὶ ὡς χαρτίον ἄγραφον, καὶ μόνον τὸ παρόν με

ἔχετω ὅλοι τὸ κύρος, καὶ τὴν ἴσχυν . . . πάντα. Λαμβάνοντας δὲ ἐπαῦθα ταῖς κύπ. . . διὰ γράμματος, σὺ τῆς πατριαρχικῆς ἐπιτολία, θέλεις σᾶς ἐμβάσω ἀμέσως τὰς ἑπτὰ χιλιαδας πεντακόσιας γράσια, ὅπερ ἀφιερῷ εἰς τὴν τὴν Κυρῆ τρεσμὲ πάγκοινον ψολήν, σὺ ἐπαυτῷ θέλεις ἐμβάσω σὺ πρὸς τὰς διορισέντας αὐτόθι τὸ διάφορου ἐκτῆτῆ σχολ, σ λάσσον, διὰ νὰ τὸ ἐμβάσῃ εἰς τὴν πατρίδα . . . τὰς διορισέντας ἔχεις ἐπτρόπους, διὰ νὰ διαμοίρασθην εἰς τὰς διδασκάλιας, ύποδιδασκάλιας σὺ μαθητάς. Οὐ δὲ τόκος τῆς λάσσου τῆς γοσοκομείου ἐμβάθη μὲ τὴν παρελθόσαν ποσαν. Άς μοὶ σημειώσῃ δὲ καὶ τὰ ἔξοδα, ὅπερ ἀκολαθησαν διὰ τὰς καταγραφὰς, ἀντιγραφὰς, σὺ μεμβράνας, διὰ νὰ τῇ τὰ ἐμβάσω σὺ αὐτά. Εὖ ω̄ δὲ περιμένω ἀγυπομόνως νὰ μὲ πληροφορήσῃ τὴν εὐτυχῆ ἐκβάσιν τῆς προκειμένης σκοπῆ, μένω

Ζώης Κωνσαντίνα Καπλάνης.

Η ἀναφορὰ τῆς κυρίου Ζώη πρὸς τὸν Πατριάρχην.

Παναγιώτατε, Θειότατε, σὺ οἰκεμενικὲ Πατριάρχη
χα, σὺ Ιεράς σὺ ἀγιωτάτη Σύνοδος.

Τὴν ύμετέραν Θειοτάτην παναγιώτητα, καὶ πάτας
τὰς περὶ αὐτὴν πανερωτάτους, καὶ Θεοπροβλήτας ἀγίας

ΕΡΓΑΛΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΤΟΥ ΕΠ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΛΟΥΔΗΡΑΣ ΚΑΙ ΝΕΟΝΙΚΗΣ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006
Y. Δ. Κ. Π.

Αρχιερεῖς καὶ Μητροπολίταις διδακτικῶς προσκυνῶ, ἀσπαζόμενος πατέρας τὰς ἀγίας ύμῶν δεξιὰς, καὶ θερμῶς εὖχαίτε μενος· απατρικάς καὶ θεοπειθεῖς ύμῶν εὐχάς, καὶ εὐλογός.

Μὲ τὴν παρθεῖν μνε διδακτικὴν ἀναφορὰν, ἀποδιδότες τὰς ὄφειλοις μου διδακτικὰς προσκυνήσεις, δηλωποιῶ, ὅτι πρὸ χρόνων βλέπωντας, ὅτι εἰς τὴν πατρίδα μα, τὴν πολιτείαν τῶν Ιωαννίνων, ἡ μία τῶν ἀνέκαθεν χολὴ, ὥφελιμωτάτης Φυταγωγίας πρόξενος τοῖς ἐκεῖσε αδελφοῖς μοι χρισιανοῖς καὶ πατριώταις, ἔσβυσε, διότι τὰ παλαιὰ λάσσα αὐτῆς ἔχαθησαν, ἀκρωτέλην, καὶ ἐπόνεσεν ἡ καρδία μνε· ὅθεν γένιλῷ κινύμενος, ἀπεφάσισα ἐκ τῆς ὄλιγης περισσοῖς μνε, ἵν ὁ Θεος διὰ τὸ ἀπειρούς ελεός τοῦ ἔχαριστό μοι, μὲν ὅλην τὴν χαρὰν, καὶ προδυμίαν γὰρ συνήσω πάλιν αὐτὴν τὴν σχολὴν, εἰς τρόπον ὅτι γὰρ μακροχρονίσῃ ἡ διάρκεσίς της πρὸς Φωτισμὸν τῶν ἀδελφῶν μνε χρισιανῶν. Επὶ τοιάτῳ δὴ σκοπῷ κατέθεσα εἰς τὸ ἐνταῦθα αὐτοκρατορικὸν ὄρφανοτροφεῖον, Βοσπιτατελγοϊδὸμ ὄνομαζόμενον, εἰς μετρητὴν ἔκατον χιλιάδων ρέβλιων, τῶν ὅποιων τὸ κατ' ἔτος διάφορον, νομοθετημένον ὃν πρὸς πέντε τὰ ἔκατον, φέρει χρονικῶς ρέγβλια πέντε χιλιάδας. Εγ γὰρ δὲ ἔγω γέμαι εἴη τοῖς γένεσι, παραλαμβάνω μόνος μνε τὴν ρήθεισαν τῆς τόκε ποσότητα, καὶ ἐξαποσέλω αὐτὴν εἰς τὴν πατρίδα μα Ιωαννίνα πρὸς τὺς ἐκεῖ ἐπιτρόπους τῶν τεσσάρων Εκκλησιῶν, λέγω τῆς Εκκλησίας τῆς ἀγίας Αθανασίας τῆς καὶ μητροπόλεως, τῆς ἀγίας Νικολάου, τὰ Αρχιμανδρεῖα, καὶ τῆς ἀγίας Μαρίνης, οἵτινες λαμ-

βάνουτες τὰ ματρητὰ, παρόντος τῷ θεῷ Ιωαννίνῳ,
διδοσι τὰς μιθὰς τῶν διδασκάλων. Καὶ . . . οὕτῳ
διδασκάλῳ, καὶ καθηγητῇ διώρισαν καὶ λέπονται. οὐσια
δύω χιλιάδες τὸν χρόνον, τῷ δὲ ὑποδιοασκάλῳ γρόσια
χιλιαρά τὸν χρόνον, τῷ δὲ τρίτῳ γρόσια πεντακόσια τὸν
χρόνον. Ναὶ διδωνται δὲ καὶ εἰς πέντε πτωχὲς μαθητὰς
μὲ δεξιὰ πνεύματα, καὶ ἐπιμελεῖας ἀντεχομένας,
αὐτὰς ἔκατον πεντήκοντα γρόσια ἐτησίως ἔκαστῳ: καὶ εἰς
τέσσαρας μαθητὰς ἀπὸ τὸ χωρίον με Γραμμένον ὄ-
μοιως πρὸς ἔκατον πεντήκοντα γρόσια ἔκαστῳ τὸν χρό-
νον, εἰς ἔλειψιν αὐτῶν δὲ, νὰ παραλαμβάνωνται εἰς
τὸν τόπον τας ἄλιος ἀπὸ τὰ πέριξ τῆς αὐτῆς χωρία με.
Ἐπὶ δὲ τάτοις διώρισαν καὶ διδεται ἐτησίος μιθὸς γρόσια
πεντακόσια εἰς ἓνα Ιεροκήρυκα διὰ νὰ διδασκῃ χρονι-
κῶς ἐπ' Εὐκαλησίας τὰς Χρισιανὰς, προτρέπων αὐτὰς εἰς
ἀρετὴν, καὶ ἀγαθὴν ἔργα. Μὴ ὅντος δὲ Ιεροκήρυκος,
διὰ τὴν ἔλειψιν, ἔως νὰ εὑρεθῇ καὶ ἀποκατασαθῇ,
νὰ διαμοιράζωνται εἰν τῷ ἀναχμεταξὺ τὰς αὐτὰς πεντα-
κόσια γρόσια εἰς τὰς πεντεέρες τῶν μαθητῶν, τῶν καὶ
Φύσεως λαχόντων ἀγαθῶν, καὶ ἐπιμέλειαν ἐνδεικνυμέ-
νων εἰς τὰ μαθήματα: Πρὸς τὰς ὅποιςς νὰ διανέμων-
ται ὄμοιως ἀπὸ τὸν σχολαρχὸντα, καὶ ὅσα μετὰ τὴν
συμπλήρωσιν τῶν ἀμεταβλήτων, ὡς εἴρηται, προσδιω-
ρισμένων, ἥθελε περισσεύσαν ἀπὸ τὴν ἐκκαθάρησιν τῶν
ῥεβλίων τῆς τόκου, καὶ νὰ μοὶ σέλωνται αἱ ἀποδείξεις τῆς
πληρωμῆς τῶν, ὅσα ἔκανος διὰ μιθὸν, ἥ βοήθειαν
ἔλαβεν. Εἶχω δὲ τῶν καταβληθέντων μοι κεφαλαιάων,
ἄς εἴρηται, πρὸς σύνταξιν, καὶ συντήρησιν τῆς ῥηθείσης

χολῆς, κατέστα . . : ὃ αὐτὸς αὐτοκρατορικὸν Βα-
 τικόν μὲν ἔτι ρύθμια δέκα χιλιάδας, τῶν ὥποιων
 τὸ καὶ ἑτοι νομικὸν διάφορον ρύθμια πεντακόσια,
 ἐμβάζεται διεμῦ .ιρὸς τὰς ἐπιτρόπιες τῆς εἰς Ἰωάννι-
 να νοσοκομείας πρὸς τροφὴν τῶν ἐν αὐτῷ ἀθευγόντων-
 Τούτῳ τρόπῳ, πρὸ ἐπτὰ ἡδη χρόνων ἐκτελένται κατὰ
 τὴν Βαλίν, καὶ θέλησίν μα, ἐν ᾧ καταγίνομαι ἐν
 ταῦτῷ ψάχνα πλετίσω, ως οἶος τε, τὴν αὐτὴν χολὴν
 μὲν ὄργανα μαθηματικὰ, καὶ μὲ τὰ χρειώδη, καὶ ἀξιο-
 λογώτερα Βιβλία τῶν ἐπισημοτέρων συγγραφέων τῆς
Ελλάδος κατὰ τὴν σήτησιν, καὶ ὄδηγίαν τῆς σχολαρχας
 (εἴ τοι τὰ μὲν ἐκ Παρισίων, καὶ Βιέννης ἐπροβλέθησαν
 ἅμα καὶ ἐισάλησαν εἰς τὸ σχολεῖον, τὰ δὲ ἡδη ἐπισυλ-
 λέγονται κατ' ἐκλογὴν, καὶ διάταξιν τῆς ἐν Παρησίοις
 Φιλέλληνος Ιατροφιλοσοφα χυρίς Κοραῆ) καθὼς καὶ
 μὲ τὰ τύποις ἐκδιδόμενα ἡδη ἐν Βιέννη τῆς Θακυδί-
 δας ἐξηγημένα συγγράμματα μετὰ τῶν ισορικῶν λεξι-
 κῶν: ως καὶ μὲ τὰ ἐν τῇ αὐτόθι παγκοίνῳ σχολή
 ἐπεξεργαζόμενα λεξικὰ τῆς **Ελληνίδος** φωνῆς, ἀντὶ^{ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΑΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΕΤΕΠΟΛΙΤΕΥΜΑ}
 εἴκοσι σωμάτα εἴξει ἐκατέρυ τῆς εἰδας πρὸς διανομὴν τῶν
 ἐνδεῶν μαθητῶν. Λάζαρος ἐπειδὴ η μὲν διαληφθεῖσα
 ποσότης τῶν ρύθμιων ἐκατὸν χιλιάδων, καθὼς καὶ
 η διὰ τὸ τὸ νοσοκομεῖον τῶν ρύθμιων δέκα χιλιάδων,
 εἶναι ἀφιερώσεις μα ἀναπόσπασοι, καὶ ὁ τόκος αὐτῶν
 χρεωτάμενος, γὰρ διδεται ἀπροφασίσως, καὶ τακτικῶς
 τὸν ἐκατοντάριον εἰς τὸ διηνεκὲς, η δὲ σῶή μα
 πρόσκαιρος, καὶ προσωρινή, διώρισα εἰς τὴν διαθήκημα,
 καθὼς καὶ διὰ τῆς παράσης μα διατάττω, καὶ ὄριζω, οἵτις

μετὰ τὸ θάνατόν μας οἱ παρευρεθέντες εἰς ταῦτα,
πόλιν συμπατριώταί μας, Ἰωαννίτας πρ...
καλθόντες εἰς ἐν, νὰ ἐκλέγωσι διὰ την Φοιτ
τῶν ἐν ὑπολήψει ἐπιτρόπων καὶ ἐπι... . τ., φήφρψ
νὰ λαμβάνωσι γάπο τὸ ρῆθεν Βοσπιτατελνοῖδὸν. Κανούν
καὶ κατὰ τὴν συηθη τάξιν τὰς τόκες τῶν ξένων
λαϊων τῆς σχολῆς, καὶ νοσοκομείου, καὶ νὰ χρεωτῶσι, ν
ὶ γ βάρει συκειδήσεως, νὰ τὰς ἐξαποσέλωσιν ὥστε ταῦτας,
τὰς μὲν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐπιτρόπων τῶν τεσσάρων
ἐκκλησιῶν τῶν Ιωαννίνων, διὰ νὰ διαγέμωνται παρὸ αὐ-
τῶν, παρόντος τὸν ἀγίον Ιωαννίνων, ἢ τὴν τοποτηρητὴν
αὐτῷ, οἱ μισθοὶ τῶν διδασκάλων καὶ ἡ βοστήσια πρὸς
τὰς πτωχὺς μαθητὰς, ὡς διειληπταί, τὰς δὲ νὰ ἐξ-
αποσέλωσι γε εἰς τὰς ἐπιτρόπων τὰς νοσοκομείου, ὡς
εἰρηταί. Οταν δὲ λειψήτις τῶν δύω ἐν μόγῃ ἐπιτρό-
πων, οἱ κατὰ καιρὸν παρευρεθέντες νὰ ἐκλέγωσι πά-
λιν διὰ ψηφηφορίας ἀδού εἰς τὸν τόπον ἔκεινον. Επει-
δὴ ὅμως η σχολὴ τὴν Φωτισμῆ, καὶ προκοπῆς τῆς πα-
τριδος μας διὰ νὰ δικρέσῃ, καὶ νὰ καρποφορήσῃ, χρή-
ζει τῆς συνδρομῆς τῶν πολιών, καὶ τῆς προσασίας τῶν
ἐν ὑπεροχῇ καὶ δυνάμει, τολμῶ νὰ προσδράμω διὰ
τῆς παράστης μὲ δελικήν ὑπόκλισιν εἰς τὸν ἀγιώ-
τατον ἀποσολικὸν Θρόνον, καὶ νὰ ἀφιερώσω αὐτὴν εἰς
τὴν πρόγονον, κηδεμονίαν, ἐπίσκεψιν, προσασίαν,
καὶ ὑπεράσπισιν τῆς ύμετέρας παναγιότητος, καὶ τῆς
ἱερᾶς, καὶ ἀγίας Συνόδου. Παρακαλῶ λοιπὸν θερμῶς
νὰ ἐκτείνῃ καὶ ἴδιαιτέρως τὴν προσασίαν, καὶ πρόνοιαν
ἡ τὴν Χριστὸν Μεγάλη Εκκλησία καὶ εἰς αὐτὴν τὴν σχο-

λήγ, πάθως καὶ εἰς
πλεῖ, δεόμενος,

σῆλας τῷ Θρόνῳ αὐτῆς ἐφα-
σδιορίσῃ ἴδιαιτέρως ἐκ τῶν
ω ἐΦόρων, καὶ ἐταξάς, καὶ ἐκ τῶν
ταῖρων αὐτόθι εὑρισκομένων,
τὸνης τῆς ἐκλογῆς τάτων διὰ
τοῦ τε ἐν Κονσαντινούπολει ἐμπορικῷ σώμα-
τραϊκῷ) καὶ πρὸς τοῖς ἐκ τῶν εἰς Ι'ωάν-
νιας ἐγκατοικῶν πραγματευτῶν δύω τῶν ἔχει, κατ' ἐ-
κλογὴν τῶν δύω ἐΦόρων Αρχιερέων, καὶ τῶν δύω ἐπι-
τατῶν Ι'ωάννιτῶν, τῶν εἰς τὰ αὐτόθι διατριβέντων, πα-
τοτεινὸς θεωρὸς καὶ διερευνητὰς, ὅπως αὐτοὶ ἐκ τῶν
προσεχῆς ἐξετάζωσιν, ὡς εἴχει μόνον οἱ διδάσκαλοι ναὶ
ἐκπληρῶσι τὸ τῷ θείᾳ καὶ ἱερῷ ἀντῶν ἔργον, τῆς δι-
δασκαλίας, καθῆκον, ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, αὗξη-
σίν τε, καὶ προκεπήν τῶν μαθητῶν, καὶ ἐξαιρέτως τῶν
λαμβανόντων βοήθειαν ἐκ τῶν τῆς σχολῆς εἰσοδημά-
των, καὶ νὰ ἀναγγέλλωσι διὰ τῶν δύω ἐπιστωτῶν, αὐτόθι
εὑρισκομένων, καὶ τῶν ἐΦόρων Αρχιερέων, τὰ δέοντα εἰς
τὰς αἵκοὰς τῆς ύμετέρας Παναγιότητος, καὶ τῆς ἱερᾶς Συ-
νόδου περὶ τῆς καρποφορίας καὶ τελεσφορίας τῆς σχολῆς:
παραγγέλλεται πρὸς ἀπαντας τάτας τὸς ἐπιτρόπους, ἐΦό-
ρως, ἐταξάς, θεωρὸς, διερευνητὰς καὶ ἐπιστάτας τῆς σχο-
λῆς εἰς Ι'ωάννινα, καὶ ἀλαζῷ, ὅπως οἱ μὲν ἐκ τῇ φιλτάτῃ
πατρίδι ἐπίτροποι τῶν τεσσάρων Εκκλησιῶν, καὶ οἱ δύω
θεωροὶ, καὶ διερευνηταὶ ἐν Θεοφοβίᾳ, καθαρῷ τῷ συγει-
ότι καὶ ἀπροσπωλήπτως, ἐκλέγωσι διδασκάλους ἵκκυράς,
παπαιδευμένας, καὶ ἐναρέτες, δηλονότι δυναμένας ναὶ
διδάξει τὴν πάτριον ἀρχαίαν διάλεκτον, καὶ νὰ σο-

ΕΡΓΑΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΑ

· · · αυτῶν ἄλις, ἐπιτηδείας καὶ ίκα-
· · · , καὶ βελτιώσεως τῶν συμ-
το... .

λάχις ι.³

δὲ ἐκδοθὲν σιγίλιον γράμμα,
ἀφ' οὗ περι τῇ εἰς τὰς κώδικας τῆς τῆς Χριστᾶ μεγά-
λης κκλησίας κατὰ τὸ ἔθος, νὰ καταγραφῇ καὶ εἰς
τὰς κώδικας τύτε ἐμπορικῆ σώματος τῶν ὁμογενῶν με-
αὐτόθι πραγματευτῶν, καὶ τῆς τῆς Κερύ τζεσμὲ πα-
τριαρχικῆς παγκοίνια χολῆς (ἢ ἐνεκα ἐξαποσέλω
πρὸς παντοτινὴν ἀφιέρωσίν με εἰς τὴν αὐτὴν χολὴν
θρόσιας ἑπτὰ χιλιάδας πεντακόσια, μὲ τὸν τόκον τῶν
οποίων γὰρ τρέφωνται οἱ ἐνδεεῖς τῶν μαθητῶν τῶν
εἰς τὰ μαθήματα ἐπιμελεμένων) τὸ δὲ καθολικὸν
ἐσφράγισον σιγίλιον νὰ σαλθῇ εἰς Ιωάννινα, διὰ γὰρ
Φυλάττεται εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς χολῆς. Αὐταρ-
μενος δὲ μετὰ τῆς ἀνηκάσης εὐλαβείας τὰ κράσπεδα
τῆς ύμετέρας παναγιότητος, καὶ τὰς δεξιὰς τῶν ἀγίων
Μητροπολιτῶν, μέγων ἐν Μόχα 19 Αὐγούστου 1805.

Τῆς ύμετέρας Παναγιότητος καὶ πάσης
τῆς ιερᾶς Συνόδου.

Ελάχισος καὶ ύποκλινέσατος δῆλος
Ζώης Κωνσαντίνα Καπλάνης.